

Konsekvensbeskrivning som avser föreskrifterna (IAFFS 2014:6) om arbetslöshetskassor

Nedan redovisas förslag på nya föreskrifter om arbetslöshetskassor, IAFFS 2014:6.

Bakgrund

Allt sedan 2004 har Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) varit den myndighet som har rätt att meddela föreskrifter om bl.a. arbetslöshetskassornas bokföring och årsredovisning, skyldighet att lämna uppgift om antalet medlemmar i kassorna och i övrigt hålla inspektionen underrättad om verksamheten samt verkställighet av lag och förordning om arbetslöshetskassor.

Föreskrifterna om arbetslöshetskassor har ändrats ett flertal gånger dels genom s.k. särtryck och omtryck dels genom att nya föreskrifter meddelats.

Sedan 2004, då de första grundföreskrifterna (IAFFS 2004:2) om arbetslöshetskassor meddelades har följande föreskrifter meddelats på området:

- IAFFS 2005:2 (omtryck)
- IAFFS 2006:4 (ändring genom nya grundföreskrifter)
- IAFFS 2008:2 (ändring genom särtryck)
- IAFFS 2009:2 (ändring genom nya grundföreskrifter)
- IAFFS 2010:8 (ändring genom nya grundföreskrifter)
- IAFFS 2012:2 (ändring genom nya grundföreskrifter)
- IAFFS 2013:1 (ändring genom nya grundföreskrifter)
- IAFFS 2014:1 (ändring genom nya grundföreskrifter).

Föreskriftsrätt

Med stöd av 71 § lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor och 22 § förordningen (1997:836) om arbetslöshetskassor (LAKFo) får IAF meddela tillämpningsföreskrifter om kassornas löpande bokföring och årsredovisning, IAF får dessutom enligt 4 § LAKFo meddela närmare föreskrifter om kassornas skyldighet att lämna uppgifter om antalet medlemmar i kassorna och i övrigt hålla IAF underrättad om verksamheten. Härutöver får IAF enligt 23 § LAKFo meddela ytterligare föreskrifter om verkställigheten av lagen och förordningen om arbetslöshetskassor.

Förslaget

IAF har under de senare åren meddelat nya s.k. grundföreskrifter i samband med att ändringar gjorts i föreskrifterna om arbetslöshetskassor. Ett skäl till detta förfarande är att myndigheten inte har ett enkelt konsolideringssystem men vill att föreskrifterna ska vara samlade och lätta att hantera för användarna. IAF föreslår därför, i syfte att skapa ett samlat dokument, att de här aktuella förändringarna i föreskrifterna om arbetslöshetskassor meddelas i nya föreskrifter.

Med anledning av de ändringar som skett i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor (LAK) avseende dels slopandet av arbetslöshetsavgiften från och med den 1 januari 2014, dels förändringarna och förtydligandet i bestämmelserna om återkrav av statsbidrag föreslår Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) att nya föreskrifter om arbetslöshetskassor och en ny bilaga meddelas.

Föreskrifterna

Arbetslöshetskassans ledning

Beslutsordning

Föreskriften i 1 § avser arbetslöshetskassans ledning och reglerar kassans fastställda beslutsordning. Förslaget innebär att beslutsordningen ska ange vem eller vilka befattningshavare som har rätt att fatta beslut inom kassans verksamhet samt vilka beslut som kassans styrelse delegerat. Vidare innebär förslaget att det av beslutsordningen ska framgå vem eller vilka som har rätt att lämna uppgifter av medlemsredovisningen till Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen. Förslaget överensstämmer med nu gällande föreskrift på området (IAFFS 2014:1).

Arbetslöshetskassans medlemmar

Ansökan om inträde

Föreskriften i 2 § avser kassans medlemmar och reglerar hur en ansökan om inträde ska göras, vara utformad och i övrigt hanteras. Förslaget innebär att en ansökan om inträde ska göras skriftligt och vara undertecknad. Den innebär också att ansökningshandlingen är utformad på ett sådant sätt att ansökan endast avser inträdet i arbetslöshetskassan. Vidare innebär förslaget att det av ansökningshandlingen ska framgå när denna kom in till arbetslöshetskassan samt att uppgifterna i ansökan kan styrkas genom nödvändiga intyg eller på annat sätt. Förslaget överensstämmer med nu gällande föreskrift på området (IAFFS 2014:1).

Beslut om inträde

Föreskriften i 3 § reglerar hur ett beslut om inträde ska göras och vad som ska framgå av beslutet. Förslaget innebär att en arbetslöshetskassas beslut att bevilja en inträdesansökande medlemskap i kassan ska vara skriftligt, och det ska framgå av beslutet från och med vilken tidpunkt medlemskapet i kassan gäller. Förslaget överensstämmer med nu gällande föreskrift på området (IAFFS 2014:1).

Flera deltidsarbeten

Föreskriften i 4 § reglerar rätten till inträde i en arbetslöshetskassa för det fall att en inträdesansökande arbetar inom flera kassors verksamhetsområden. Förslaget innebär att en sådan inträdesansökande har rätt till inträde i en arbetslöshetskassa inom vars verksamhetsområde hans eller hennes huvudsakliga arbete ligger, Förslaget överensstämmer med nu gällande föreskrift på området (IAFFS 2014:1).

Beslut om utträde

Föreskriften i 5 § reglerar vad en arbetslöshetskassa kan göra i samband med att den fattar beslut om utträde. Förslaget innebär att kassan ska fatta beslut om utträde och vid behov snarast utfärda övergångsbevis. Vidare innebär föreskriften att det ska framgå om medlemmen har uteslutits ur kassan och tidpunkten för uteslutningen. Förslaget överensstämmer med nu gällande föreskrift på området (IAFFS 2014:1).

Medlemsförteckning

Föreskriften i 6 § reglerar vad som ska framgå av kassans medlemsförteckning. Förslaget innebär att det ska framgå av en arbetslöshetskassas medlemsförteckning när en medlem har betalat sin medlemsavgift till kassan samt vilken månad avgiften avser. Förslaget överensstämmer med nu gällande föreskrift på området (IAFFS 2014:1).

Beslut om medlemsavgift

Föreskriften i 7 § reglerar vid vilken tidpunkt en arbetslöshetskassa ska ansöka hos Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen om godkännande enligt 43 § lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor av medlemsavgiften. Förslaget innebär att en sådan ansökan ska vara inspektionen tillhanda senast en månad före det datum medlemsavgiften ska gälla ifrån. Förslaget överensstämmer med nu gällande föreskrift på området (IAFFS 2014:1).

Finansieringsavgift och statistikuppgifter

Medlemsredovisning

Föreskriften i 8 § reglerar vad kassans medlemsredovisning till Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen ska innehålla för uppgifter. Förslaget innebär att medlemsredovisningen ska innehålla uppgift om totalt antal medlemmar fördelat på kön vid utgången av varje månad.

Enligt den nu gällande föreskriften (IAFFS 2014:1) om arbetslöshetskassor krävs att medlemsredovisningen även ska innehålla uppgift om medlemskategori. Denna uppgift anses dock inte nödvändig i detta sammanhang, varför den utgår i förslaget till nya föreskrifter på området.

Sättet och tidpunkten för medlemsredovisningen

Föreskriften i 8 a § första stycket reglerar på vilket sätt och vid vilken tidpunkt uppgifterna i medlemsredovisningen ska göras. Enligt förslaget ska kassan lämna de aktuella uppgifterna till Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens elektroniska portal, med iakttagande av anvisad säkerhetslösning.

Förslaget i föreskriftens andra stycke tar sikte på tidpunkten för avlämnandet av uppgifterna och innebär att redovisningarna ska vara Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen tillhanda den närmast efterföljande månaden den dag som inspektionen anvisar. Orden "den dag som inspektionen anvisar" preciserar tidpunkten och syftar till att underlätta administrationen med medlemsredovisningen.

Ändrad medlemsredovisning

Föreskriften i 8 b § reglerar när kassan ska redovisa förändringar i redan redovisade uppgifter. Enligt förslaget ska kassan redovisa ändringar i redovisade uppgifter för en viss månad vid följande redovisningstillfälle. Förslaget överensstämmer med nu gällande föreskrift på området (IAFFS 2014:1).

Uppgift om finansieringsavgift

Föreskriften i 8 c § är ny och reglerar hur Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen ska lämna uppgift till kassorna om inbetalningen av finansieringsavgiften. Förslaget innebär att istället för att skicka faktureringsavgiften via fakturor per post ska kassorna hämta fakturorna, som innehåller faktureringsavgiften vilken kassorna ska betala in via inspektionens elektroniska Portal. Förslaget utgör en teknisk lösning för hur kassorna får del av fakturorna som gäller finansieringsavgiften samt på vilket sätt denna ska betalas in.

Årsredovisning

Allmänna bestämmelser

Föreskriften i 9 § reglerar hur arbetslöshetskassornas årsredovisning ska utformas. Förslaget innebär att årsredovisningen ska utformas i enlighet med lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor, årsredovisningslagen (1995:1554), bokföringslagen (1999:1078), dessa föreskrifter och god redovisningssed. Förslaget överensstämmer, med en viss språklig justering, nu gällande föreskrift på området (IAFFS 2014:1).

Redovisningsprinciper

Föreskriften i 10 § första stycket reglerar de redovisningsprinciper som arbetslöshetskassorna ska tillämpa för varje räkenskapsår. Förslaget innebär att arbetslöshetskassans intäkter och kostnader som kan hänföras till räkenskapsåret ska redovisas oavsett tidpunkten för betalningen. Förslaget innebär också att detta gäller bidrag till och kostnader för arbetslöshetsersättning. Förslaget i föreskriftens första stycke överensstämmer med nu gällande föreskrift på området (IAFFS 2014:1).

Enligt andra stycket i nu gällande föreskrift ska arbetslöshetskassans fordringar avseende felaktigt utbetald arbetslöshetsersättning redovisas till nominellt belopp. Det innebär att fordringarna ska redovisas till sitt ursprungliga värde och att någon värdering av dessa fordringar inte ska göras. Strikt tolkat innebär nu gällande föreskrift att dessa fordringar endast kan regleras genom inbetalning eller kvittning. Efter ändringen i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor den 1 september 2013 är det med stöd av 68-68 a och 68 d §§ lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring samt 93, 94 - 94 d §§ lagen om arbetslöshetskassor tillåtet att göra regleringar av fordringar felaktig arbetslöshetsersättning och skulder felaktig arbetslöshetsersättning. Förslaget innebär således att fordringarna inte längre ska redovisas till nominellt belopp. Vidare föreslås enligt stycket att kassorna ska lämna en förklaring i de fall fordringar som avser felaktig arbetslöshetsersättning inte motsvaras av skulden avseende felaktig arbetslöshetsersättning.

Förslaget i föreskriftens tredje stycke reglerar hur kassorna ska hantera övriga fordringar. Enligt nämnda stycke föreslås kassorna uppta fordringar till det belopp som efter en individuell bedömning beräknas bli betalt. Förslaget överensstämmer med nu gällande bestämmelser om övriga fordringar (IAFFS 2014:1).i

Balansräkning och resultaträkning

Föreskriften i 11 § reglerar vilka upplysningar arbetslöshetskassan ska lämna till resultat- och balansräkningen för att ge en rättvisande bild av kassans ställning och resultat.

Förslagets första stycke innebär att kassan i tilläggsupplysningarna till resultat- och balansräkningen ska lämna upplysningar om redovisning- och

värderingsprinciper som behövs för att ge en rättvisande bild av kassans ställning och resultat.

Förslagets andra stycke innebär att statligt bidrag och kostnader för arbetslöshetsersättningen ska redovisas före skatteavdrag.

Förslaget i tredje stycket innebär att beloppen i balans- och resultaträkningen ska redovisas i svenska kronor avrundade till tusentals kronor.

Förslaget i fjärde stycket innebär att balans- och resultaträkningen ska innehålla de poster och noter som anges i bilagan till föreskrifterna om arbetslöshetskassor. Vidare innebär detta förslag att kassan vid behov ska tillföra ytterligare poster och noter. Förslaget innebär härutöver att vad som i bilagan anges när det gäller medlemmar även avser anslutna till Arbetslöshetskassan Alfa och övriga grundbeloppsberättigade. Förslaget överensstämmer med nu gällande föreskrift på området (IAFFS 2014:1).

Förvaltningsberättelse

Föreskriften i 12 § reglerar vilka upplysningar arbetslöshetskassan ska lämna utöver vad som anges i årsredovisningslagen (1995:1554).

Förslaget innebär att förutom vad som anges i ovan nämnda lag ska ytterligare tolv punkter med upplysningar som gäller medlemmar, underrättelser om ifrågasatt ersättningsrätt, omprövningar och överklaganden, återkrav och polisanmälningar samt kassans organisation och utveckling lämnas av kassorna. Förslaget överensstämmer med nu gällande föreskrift på området (IAFFS 2014:1).

Undertecknande av årsredovisning

Föreskriften i 13 § reglerar dels datum för årsredovisningen, dels vilka som har skyldighet att skriva under densamma. Förslaget innebär att en nyvald eller nyutsedd styrelseledamot eller suppleant som inte deltagit i kassans verksamhet för hela det år som årsredovisningen avser är skyldig att skriva under den. Enligt förslaget är vidare de som är styrelseledamöter skyldiga att skriva under årsredovisningen vid den tidpunkt då denna beslutats, oavsett om de har deltagit i beslutet eller inte. Förslaget innebär vidare att undertecknandet ska fullgöras av en suppleant endast i det fall en styrelseledamot har avgått eller är förhindrad att skriva under årsredovisningen. Förslaget överensstämmer med nu gällande föreskrift på området (IAFFS 2014:1).

Årsredovisningen lämnas till Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen

Föreskriften i 14 § reglerar vad och när kassans redovisningshandlingar ska lämnas till Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen.

Förslaget innebär att kassan ska lämna in en kopia av årsredovisningens original och en kopia på revisionsberättelsens original till Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen. Vidare innebär förslaget att kopiorna ska vara

vidimerade och ha kommit in till Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen inom en månad från det att revisionsberättelsen lämnats av revisorerna. Förslaget anger att redovisningshandlingarna ska ha inkommit till inspektionen senast den 31 maj. Förslaget överensstämmer med nu gällande föreskrift på området (IAFFS 2014:1).

Tillsyn

Uppföljning av ärenden

Föreskriften i 15 § första stycket reglerar hur kassans ärenden ska kunna följas upp. Förslaget första stycke innebär att kassan ska hålla uppgifter om inkommande, omprövnings- och överklagandeärenden ordnade på ett sådant sätt att kassan snabbt kan tillhandahålla Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen uppgifter om

- ärendenummer eller liknande,
- medlemmens personnummer, namn och bostadsort,
- inkommande och utgåendehandlingar samt datum för mottagande och utsändande, och
- datum då ärendet har avslutats.

Förslaget i föreskriftens andra stycke reglerar bl.a. diarieföring av ärenden och innebär följande. Arbetslöshetskassan ska, när det gäller begäran om omprövning och överklagande liksom andra handlingar i ärendet, ge handlingarna ett ärendenummer samma dag som de kommer in eller sänds ut. Vidare föreslås att på inkommande handlingar ska ankomstdatum anges. Förslaget överensstämmer med nu gällande föreskrift på området (IAFFS 2014:1).

Uppföljning av återkrav

Föreskriften i 16 § reglerar på vilket sätt uppföljning av återkravsärenden ska kunna göras. Förslaget innebär att arbetslöshetskassan ska hålla sina återkravsärenden ordnade på ett sådant sätt att kassan snabbt kan tillhandahålla Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen följande uppgifter:

- felaktigt utbetalt belopp och eventuell befrielse från återbetalningsskyldighet,
- om kassan har beviljat anstånd med betalningen och ränta på obetalt belopp,
- vilka belopp som kassan fått tillbaka genom inbetalning, kvittning och den ränta från ersättningstagaren,
- vilka belopp som återförts till staten,
- om ärendet har överklagats,
- vilka kravåtgärder som har vidtagits t.ex. påminnelse, betalningsföreläggande, överlämnande till kronofogdemyndighet

- om ersättningstagaren har uteslutits enligt 37 § lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor eller fränkänts ersättning enligt 46 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, och
- om polisanmälan har gjorts och om kravet har preskriberats. Förslaget överensstämmer med nu gällande föreskrift på området (IAFFS 2014:1).

Styrelseprotokoll

Föreskriften i 17 § reglerar vad ett styrelseprotokoll ska innefatta när det lämnas in till Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen.

Förslaget innebär att ett protokoll som har förts vid ett styrelsemöte hos en arbetslöshetskassa och som kassastyrelsen lämnar in till inspektionen enligt 6 § förordningen (1997:836) om arbetslöshetskassor LAKFo ska vara komplett med samtliga till protokollet tillhörande bilagor. Förslaget överensstämmer med nu gällande föreskrift på området (IAFFS 2014:1).

Anstånd

Avbetalningsplan

Föreskriften i 18 § reglerar vad kassan ska göra när den beviljar anstånd med återbetalning av ett återkrav.

Förslaget innebär att kassan skriftligen ska dokumentera ett beviljat anstånd betalning av återkrav till ett senare tillfälle och avtal om avbetalningsplan enligt 68 b § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring. Förslaget innebär vidare ett krav på att kassan sänder dokumentationen till den betalningskyldige. Förslaget överensstämmer med nu gällande föreskrift (IAFFS 2014:1).

Bilagan

Med anledning av att arbetslöshetsavgiften togs bort den 1 januari 2014 och kassorna från och med den 1 januari 2015 inte längre ska korrigera uppgifter påverkar detta förutom de nya föreskrifterna om arbetslöshetskassor även bilagan till nämnda föreskrifter.

Konsekvenser av att arbetslöshetsavgiften tagits bort

När det gäller dels de poster som utgörs av arbetslöshetsavgiften i resultat- och balansräkningen, dels posten i tilläggsupplysningarna i bilagan till föreskrifterna om arbetslöshetskassor föreslås att dessa försvinner i den nya bilagan till följd av de här aktuella förändringarna i författningarna.

En annan följd av att arbetslöshetsavgiften har tagits bort är att arbetslöshetskassorna inte längre har differentierade medlemsavgifter i form av grundavgift och arbetslöshetsavgift. Uppdelningen på grundavgift och arbetslöshetsavgift i not 1 under tilläggsupplysningar i bilagan till föreskrifterna om arbetslöshetskassor föreslås också försvinna och bli ersatta med

avgiftskategori 1 och avgiftskategori 2. Det innebär att arbetslöshetskassor som har differentierade medlemsavgifter för kollektivt- respektive enskilt anslutna medlemmar ska specificera detta i noten.

Värderingsprinciper – fordringar medlemsavgifter

Förändringarna i bestämmelserna om återkrav av statsbidrag påverkar såväl de nya föreskrifterna som också den nya bilagan.

I nämnda bilaga föreslås att en not till posten övriga externa kostnader tillförs. I noten ska befarade och konstaterade förluster när det gäller fordringar medlemsavgifter redovisas. Förslaget innebär att kassornas värderingar av fordringar medlemsavgifter tydligare går att utläsa.

Anläggningstillgångar i balansräkningen

När det gäller balansräkningen i den nya bilagan föreslås att posten fordringar närliggande organisationer under finansiella anläggningstillgångar i balansräkningen utgår. Anledningen härtill är att posten fordringar närliggande organisationer inte är en finansiell anläggningstillgång. Posten finns däremot upptagen som omsättningstillgång i balansräkningen.

Alternativa lösningar

Alla förändringar som gäller föreskrifter måste göras genom föreskrifter. I detta fall väljer IAF istället för att meddela en ändringsföreskrift i särtryck att meddela helt nya föreskrifter om arbetslöshetskassor. Anledningen till detta är som tidigare sagts att användarna ska få ett fullständigt och sammanhållet dokument. Det finns ett behov av att ha bindande föreskrifter som gäller kassornas bokföring samt i övrigt verkställer regelverket om arbetslöshetskassor. Några andra alternativ än föreskrifter bedöms därför inte finnas.

Målgrupp

Föreskrifterna om arbetslöshetskassor med bilaga vänder sig främst till arbetslöshetskassorna och deras revisorer men även till de allmänna förvaltningsdomstolarna. Även kassornas medlemmar kan ha intresse av att få ta del av föreskrifterna.

Ekonomiska och andra konsekvenser

Föreskrifterna bedöms inte medföra några ytterligare ekonomiska konsekvenser för staten. De bedöms inte heller medföra några konsekvenser ur ett jämlikhetsperspektiv.

Överensstämmelse med Sveriges medlemskap i EU

IAF bedömer att förslaget är förenligt med EG-rätten.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 januari 2015, då Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens föreskrifter IAFFS 2014:1 upphör att gälla.

När det gäller bestämmelserna om årsredovisning föreslås det, att dessa bestämmelser tillämpas första gången för det räkenskapsår som inträder närmast efter utgången av december 2013. I detta sammanhang bör kassorna iaktta vad som föreskrivs i 11 § fjärde stycket IAFFS 2014:6.

Kontaktpersoner

Emma Lagerström, tfn 0150-48 70 17

Carina Karlsson, tfn 0150-48 70 44